

KOLLÁTH GYÖRGY ÜGYVÉD

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV / 2294 - 13 / 2012

2012 OKT 05.

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága részére!
1015 Budapest Donáti u. 35—45. 1535 Budapest Pf. 773.

Kezeli:	1	Kezelőiroda:	P-1
Melléklet:	3 db		

Ügyszám: XX/1469/2012.

(Régi ügyszám: 1663/B/2011.)

Mellékletek:

1. 1db ügyvédi meghatalmazás
2. az indítványozó jogosultságát megalapozó irat
3. összehasonlító táblázat
4. szemléltető dokumentumok

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A csatolt ügyvédi meghatalmazás által igazoltan ügyfelem, az [redacted] r
[redacted], [redacted]: [redacted] s [redacted] i
[redacted] s [redacted] nevében és érdekében eljárva

alkotmányjogi panaszt

nyújtok be a T. Alkotmánybíróságnak egyes törvényi és kormányrendeleti rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítésük céljából a következők szerint: Indítványom eljárásjogi jogalapját - az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, és az indítványozói jogosultságot - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése, 71. § (3) bekezdése, valamint az XX/1469-1/2012. számú AB végzés (a továbbiakban: Végzés) biztosítja.

Indítványozom, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 65. §-a alapján érdemi határozatával bírálja el az indítványt, végezze el a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 12. § (3a), (3b), (3c), (4), (4a) és (5) bekezdésének, 46/G. §-ának, valamint a reklámtáblák, reklámhordozók és egyéb reklám célú berendezések közutak melletti elhelyezésének részletes szabályairól szóló 224/2011. (X. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (2) bekezdésének alkotmányjogi vizsgálatát, és állapítsa meg az alaptörvény-ellenességet; s teljesítse a kifogásolt rendelkezéseknek az Abtv. 41. § (1) bekezdése és a 45. § (4) bekezdése alapján a kihirdetés napjára visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését.

A jelentős érdeksérelemre tekintettel – amely vállalkozás ellehetetlenüléséhez vezethet – tisztelettel indítványozom a soron kívüli eljárást is. E kérésemet támaszja alá a Kktv. 46/G. § rendelkezése is, amely szerint: „Az e törvénynek az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXIX. törvénnyel megállapított 12. § (3)–(3c) bekezdése szerinti tilalommal érintett jelet, jelzést, egyéb tárgyat, berendezést, reklámtáblát, reklámhordozót és egyéb reklámcélú berendezést 2012. szeptember 30-ig el kell távolítani.”

A kifogásolt rendelkezések - megítélésem szerint – Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdését, I. cikk (1)–(3) bekezdését, IX. cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (2) bekezdését, valamint a XV. cikk (2) bekezdését sértik, az alább kifejtettek szerint.

Indokolás

A jelen beadványban felvetett alkotmányossági aggályokat 2011. november 21-én utólagos normakontroll keretében kértem elbírálni a T. Alkotmánybíróságtól. Az alkotmányjogi környezet változására és a Végzésben foglaltakra alapozva, az indítványt ismételten, alkotmányjogi panaszként 2012. február 23-án nyújtottam be a T. Alkotmánybíróságnak (a továbbiakban: indítvány2). Az indítvány2 és jelenlegi indítványom benyújtását – a támadott jogszabályi rendelkezések megváltozása ellenére - a kifogásolt szabályozás alaptörvény-ellenességén túlmenően eljárásjogilag alátámasztja az a tény, hogy a Kktv. és a Korm.

rendelet alkotmányosan aggályos (tiltó) rendelkezései Ügyfelemnél - hatályosulásuk folytán, közvetlenül, bírói döntés nélkül - okoznak változatlanul jogsérelmet, és nincs a jogsérelm orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás. Megbízom reklámtáblák kihelyezésével és üzemeltetésével üzletszerűen foglalkozó jogi személy, vállalkozás. Az aggályos rendelkezések hatályosulása következtében Ügyfelem kötelessé vált az általa korábban jogszerűen kihelyezett és üzemeltetett reklámtáblák eltávolítására. Ezzel Ügyfelem tekintetében teljesülnek az Abtv. 26. § (2) a)-b) pontjaiban foglalt feltételek.

Az indítvány2-ben a Kktv. 12. § (3)-(4)-(4a)-(5) bekezdését támadtam. A törvényhozó a 2012. VII. 23-án kihirdetett, az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) módosította a Kktv. korábbi 12. §-át. (Ennek szemléltetését lásd az összehasonlító táblázat c. mellékletben.) A Kktv. újonnan beiktatott 12. § (3a)-(3b)-(3c) bekezdései, továbbá a kisebb módosításokon átesett (4)-(4a) bekezdések és a változatlanul hagyott (5) bekezdés álláspontom szerint a jogalkotói cél változatlansága mellett továbbra is alaptörvény-ellenességet okoznak. A Módtv. 7. §-a a 75. § (1) bekezdése alapján a Módtv. kihirdetését követő 15. napon lépett hatályba. (A Módtv. a Magyar Közlöny 2012/98 (VII. 23.) számában jelent meg.)

Az indítvány2 – jelen indítvánnyal nem érintett – releváns érvrendszerét és mellékleteit a továbbiakban is fenntartom és kérem a T. Alkotmánybíróságtól annak elemzését jelen indítványom elbírálása során is.

1. A Kktv. 12. § (3a)-(3b)-(3c)-(4)-(4a)-(5) bekezdésének alaptörvény-ellenessége az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésére tekintettel

A kifogásolt jogszabályi rendelkezések:

12. §

(3a) Nem lehet továbbá reklámtábla, reklámhordozó és egyéb reklámcélú berendezés lakott területen

a) a gépjárművek közlekedésére szolgáló közút területén, a közút úttesten kívüli burkolatlan területe kivételével,

b) a gépjárművek közlekedésére szolgáló közút felett, annak műtárgyán, tartozékán, a járda, a gyalogút, valamint a kerékpárút kivételével.

(3b) Nem lehet továbbá reklámtábla, reklámhordozó és egyéb reklámcélú berendezés a közvilágítási-, villany-, telefonoszlopon, függetlenül attól, hogy a közvilágítási-, villany-, és telefonoszlop a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, járdán, gyalogúton vagy kerékpárúton helyezkedik el.

(3c) A gépjárművek közlekedésére szolgáló közút lakott területen kívüli szakasza mellett nem lehet az úttesten közlekedők figyelmének elterelésére alkalmas reklámtábla, reklámhordozó vagy egyéb reklámcélú berendezés. A tilalom nem vonatkozik az üzemanyagtöltő állomások területén elhelyezett cégjelzésre, és üzemanyagárakat tartalmazó táblákra, az építményeken, az építmények telkén elhelyezett olyan felíratra, amelyek az építményben működő cég nevét, jelét (piktogramját), vagy tevékenységét jelzik, továbbá azokra a – közvetlenül a közút mellett elhelyezett – berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.

(4) A közlekedési hatóság annak az ingatlannak – az ingatlan-nyilvántartás szerinti – tulajdonosát, amelynek területén a (3)-(3c) bekezdésekben megállapított tilalmat megszegik, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására és 100 000 forinttól 500 000 forintig terjedő bírság fizetésére kötelezi. A bírság ismételt is kiszabható.

(4a) A közlekedési hatóság a (4) bekezdés szerinti bírság összegének meghatározása során a következőket mérlegeli:

a) a közvetlen balesetveszély lehetősége,

b) a tilalom megszegésének ismétlődése,

c)-d)

(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon az út területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést a reklám célú tárgy tulajdonosának költségére eltávolíthatja.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint:

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

A reklám alkotmányjogi összefüggései elsősorban az Alaptörvény idézett rendelkezése által védelmezett véleménynyilvánítási szabadság keretében vizsgálhatók.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában megfogalmazott garanciális elvek szerint az "Alkotmány a szabad kommunikációt - az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot - biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga." A szabad véleménynyilvánításhoz való jog ugyanis "a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi." (ABH 1992, 167, 179.)

Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben is kimondta az alapjogokra általában irányadó követelményt, amely szerint „az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközhöz, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171. Előzménye: 20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 67, 71-72.]

Az Alkotmánybíróság az 1270/B/1997. AB határozatában a gazdasági reklámtevékenység alapjogi védelmének sajátosságait a következők szerint határozta meg:

- A gazdasági reklám tehát, amely a Grtv. 2. § g) pontja szerint olyan tájékoztatás, amely termék, szolgáltatás, ingatlan, jog és kötelezettség (a továbbiakban: áru) értékesítését vagy más módon történő igénybevételét és a vállalkozás nevének, megjelölésének, tevékenységének népszerűsítését, továbbá áru vagy árujelző megismertetését mozdítja elő, olyan információ, amelynek közzététele élvezi az Alkotmány 61. § (1) bekezdésének védelmét. Az alaptörvény ezen szakasza ugyanis nem bizonyos eszmék, tények és vélemények tekintetében biztosítja csupán a szabad véleménynyilvánítást, hanem magát a véleménynyilvánítás lehetőségét részesíti védelemben.
- Bár a gazdasági reklámtevékenység a fentiekben kifejtetteknek megfelelően az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében foglalt szabad véleménynyilvánítás védelmét élvez, a kereskedelmi jellegű információk közzététele esetében szélesebb körű állami beavatkozás lehet alkotmányosan indokolt, mint a véleményközlés egyéb eseteiben. A kifejezés szabadságát az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban, elsősorban pedig a 30/1992. (V. 26.) AB és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatokban (ABH 1992, 167. és ABH 1994, 219.) mint az egyén önkifejezésének, személyisége szabad kibontakoztatásának elengedhetetlen eszközét és az egyén demokratikus társadalomban való részvételét elősegítendő részesítette többletvédelemben. Minthogy azonban a gazdasági reklámok nem állnak közvetlen kapcsolatban a véleményszabadság ezen alapértékeivel, hiszen azok célja sokkal inkább az áru értékesítésének, megismertetésének, igénybevételének előmozdítása (Grtv. 2. § g) pont) és nem az egyén önkifejezésének, a demokratikus párbeszédben való részvételének lehetővé tétele, az ilyen, kereskedelmi célú információk esetében a korlátozás lehetősége szélesebb körben minősülhet alkotmányosnak.
- A gazdasági reklámtevékenység és egyéb kereskedelmi információközlés ugyanis, bár lehetőséget biztosít a polgárok számára a nekik kínált áruk, szolgáltatások megismerésére, mások személyhez fűződő jogai, a fogyasztói jogok vagy akár a tisztességes verseny érdekében, az elérni kívánt céllal arányos módon alkotmányosan korlátozható. Az Alkotmánybíróság feladata annak eldöntése, hogy a kifejezés szabadsága és a vele szemben álló alkotmányos jogok, érdekek összeütközésekor a véleményszabadság korlátozása az alkalmazott alapjogi teszt alapján elkerülhetetlenül szükségesnek és arányosnak tekinthető-e.

Indokolt a közelmúltban meghozott, a reklámszabadság és annak alkotmányos korlátai tekintetében összefoglaló jellegű 23/2010. (III. 4.) AB határozat megállapításainak részletesebb áttekintése:

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben azt hangsúlyozza, hogy a gyengébb alkotmányos védelemben részesülő kereskedelmi szólást a kizárólagos, illetve meghatározó gazdasági érdek különbözteti meg más közlésektől. Az Emberi Jogok Európai Bírósága irányadó döntése szerint a szólás nem minősíthető csupán kereskedelminek, ha számottevő közérdek mutatható ki a közléssel összefüggésben. (Barthold kontra Németország, 1985. március 25-i ítélet.) A Német Szövetségi Alkotmánybíróság határozata szerint a kereskedelmi jogalany (a konkrét ügyben a Benetton cég) közlése a szólásszabadság körébe tartozik, amennyiben közérdekű tárgykörre vonatkozik, illetve hozzájárul a közvélemény formálásához. (BVerfGE, 102, 347, 359.) Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága gyakorlatában az úgynevezett Central Hudson meghatározás szerint az a kereskedelmi szólás, amely kizárólag a közlő és a közlés címzettjeinek gazdasági érdekeivel áll összefüggésben. [Central Hudson Gas and Electricity Corporation versus Public Service Commission, 447 US 557, 562 (1980).] Amennyiben egy gazdasági hirdetés jelentős közérdekű kérdéshez kapcsolódik, akkor vonatkozik rá a szólásszabadság védelme. [Bigelow versus Virginia, 421 US 809 (1975).]

A közléshez fűződő gazdasági érdekek kizárólagosságát, illetve meghatározó voltát és súlyát részben a közlés tárgya, tartalma mutatja meg. Kizárólag gazdasági érdek miatt megjelenő közlésnek minősül például egy adott termék meghatározott eladási áráról vagy jellemzőiről szóló nyilvános információ vagy más hasonló kereskedelmi tevékenység. *Mivel az Alkotmány 61. §-a a nyilvános kommunikációt védi, szintén kívül esnek a véleményszabadság alkotmányos védelmének azok az üzleti, kereskedelmi kommunikációk, amelyeket a gazdasági élet szereplői egymás között folytatnak a szerződéses és egyéb gazdasági viszonyaikban.* Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatában ezt így közelítette meg: Nem vagy alig jelenik meg (...) a véleménynyilvánításnak és a sajtónak a demokrácia védelmében játszott szerepe azokban az esetekben, amelyekben a közleményt gazdasági érdekből a gazdasági élet egyik résztvevője teszi gazdasági verseny keretei között a gazdasági élet másik résztvevőjéről; ilyenkor a szabadságjogok korlátozása tágabb körben lehetséges. [57/2001. (XII. 5.) AB határozat, ABH 2001, 484, 494.]

Természetesen adódhatnak nehézségek a kereskedelmi környezetben megjelenő közlésekhez kötődő gazdasági érdekek meghatározó voltának vagy kizárólagosságának megítélésében. A kereskedelmi kommunikáció összefonódhat a közügyek megvitatásával vagy a művészi önkifejezéssel, és a gazdasági jogalanyok megnyilvánulásai tükrözhetnek társadalmi kérdésekben való felelős állásfoglalást, értékítéletet. A kulturális, művészeti javak megjelennek reklámozott áruként, szolgáltatásként, valamint figyelemfelkeltő eszközként is köthetnek a gazdasági reklámtevékenységhez. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az óhatatlanul előforduló határesetekben a vélelem az, hogy az Alkotmány 61. §-a által védett szólásszabadságról van szó, és az szorul igazolásra, hogy a konkrét esetben nincs védendő érték a gazdasági érdekeken túl.

A közlés tárgyával és tartalmával összefüggő további szempont, hogy a fogyasztók tájékoztatáshoz való joga indokolhatja a kereskedelmi szolás védelmét és korlátozását is. A fogyasztók jogai alapján részesülhet alkotmányos védelemben a termékek különféle jellemzőiről szóló objektív, nem megtévesztő tájékoztatás. [1270/B/1997. AB határozat, ABH 2000, 713, 723. Ehhez hasonlóan: Irwin Toy versus A-G of Quebec (1989) 1 SCR 927.] Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a kereskedelmi információkhoz való hozzáférés biztosítása a fogyasztók informált gazdasági döntéseit segíti elő (Casado Coca kontra Spanyolország, 1994. február 24-i ítélet.), ezért az Alkotmány 61. §-a nem biztosít jogot a fogyasztók számára az ilyen információk megismeréséhez. Másfelől a fogyasztók jogai miatt nem érvényesül maradéktalanul a tartalmi semlegesség elve a kereskedelmi közlések esetében. A fogyasztókat megtévesztő reklám tilalma nem sérti az Alkotmány 61. §-át. [37/2000. (X. 31.) AB határozat, ABH 2000, 293, 295.]

A közléshez fűződő gazdasági érdekek jelentősége összefüggésben áll a közlés alanyaival is. A kereskedelmi közlések gyengébb alkotmányos védelme azon alapul, hogy a gazdasági hirdető és más kereskedelmi jogalanyok számára nem az egyéni önkifejezést és önmegvalósítást vagy a demokratikus párbeszédben való részvételt valósítják meg a közlések, hanem gazdasági érdekeket szolgálnak. Figyelembe kell venni azonban azt is, hogy a - a hatályos jogszabályok által kínált jogalanyi formákat tekintve - gazdasági jogalanyok nem minden megszólalása irányul áru értékesítésére, és a megszólalást motiváló üzleti érdekek összekapcsolódhatnak a közügyek megvitatásával. Az üzleti élet számos aktora is a közélet résztvevője, azok is kifejtetik álláspontjukat, például a gazdaságpolitikai ügyekben, a termékeiket, szolgáltatásaikat érintő jogszabályi változtatásokkal kapcsolatban stb. A gazdasági jogalanyok is hozzájárulhatnak a tudományos ismeretek megvitatásához és terjesztéséhez. Ezért a gazdasági jogalanyok nyilvános kommunikációjának megítélése a közlés kommunikációs céljától és a védendő értékekhez (egyéni önkifejezés, közéleti diskurzus fenntartása) való viszonyától függ. Mindazonáltal a gazdasági érdekek által motivált kereskedelmi kommunikációra nem terjed ki a véleménynyilvánítás szabadságának kiemelt védelme.

További megfontolásokra ad okot, hogy léteznek olyan indokok is, amelyek speciális területeken szükségessé teszik a gazdasági jogalanyok közéleti ügyekben történő megszólalásának korlátozását. Az Alkotmánybíróság először a 37/1992. (VI. 10.) AB határozatban utalt arra, hogy az Alkotmány 61. § (4) bekezdése kifejezetten kötelezi az Országgyűlést arra, hogy a tájékoztatási monopóliumokat törvénnyel akadályozza meg. (ABH 1992, 227, 231.) A későbbi gyakorlat következetes a tekintetben, hogy a tájékoztatási monopóliumok létrejöttének megakadályozása és a véleménypluralizmus fenntartása alkotmányos cél. Az Alkotmánybíróság az elektronikus médiával összefüggésben fogalmazta meg, hogy indokolt speciális, a sokoldalú tájékoztatásra vonatkozó előírások meghozatala, amelynek célja az, hogy a politikai közösség tagjai közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat. [1/2007. (I. 18.) AB határozat, ABH 2007, 45, 50-51.] A kereskedelmi szolások körében ilyen veszély lehet például, ha a tökeerős vállalkozások szponzorként vagy hirdetőként (akár politikai vélemények támogatóiként) korlátlanul megjelenhetnek a televíziós műsorokban, mert kiszoríthatják a gyengébb anyagi háttérrel támogatott álláspontokat a vélemények piacáról. Ezáltal olyan véleménymonopólium alakulhat ki, amely ellentétes a plurális tájékoztatásra vonatkozó alkotmányossági elvárásokkal. Az ilyen egyoldalú kommunikáció torzítja a politikai döntéshozatalt. Tehát az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közlés alkotmányos védelmének megítéléséhez minden esetben egyaránt figyelembe kell venni egyfelől a közlő személyét, a közlés célját és tárgyát, másfelől a jogszabályi korlátozás indokát és mértékét. A kereskedelmi szolás alkotmányos védelmének terjedelmét meghatározza, hogy milyen erősségű alkotmányos indok hozható fel a korlátozás mellett. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a

szükségességi-arányossági teszt szerint mások (köztük a fogyasztók) jogai, az állam intézményes alapjogvédelmi kötelezettsége (például az elektronikus médiában a véleménymonopóliumok megakadályozása), valamint közérdekű célok (például kiskorúak, közegészség, közbiztonság védelme) jelenthetik az alkotmányosan védett kereskedelmi szőlés indokolt, szükséges korlátait. Ezeket a célokat az arányosság elveinek megfelelően lehet érvényre jutatni a szőlésszabadsággal szemben.

A Módtv. 7.§-ához fűzött indokolás szerint:

A 7. §-hoz

A módosítással pontosításra kerülnek a közút mellett elhelyezett reklámtáblák vonatkozásában megfogalmazott tilalmak. Markánsabban elvállik a lakott területen belül és kívüli szabályozás abban, hogy a lakott területen belül kvázi abszolút tilalom kerül kimondásra, míg a lakott területen kívül - az üzemanyagtöltő állomások céges piktogramjai és az árak kivételével - az olvashatóság a mérvadó szempont.

A módosítással nem a táblák elhelyezése válik jogellenessé, hanem általános szabályként kerül megállapításra a tiltás. Ez a módosítás az e szakaszra vonatkozó átmeneti rendelkezések értelmezése szempontjából jelentős, ezzel válik a két rendelkezés koherenssé. A módosítás teremti meg a lehetőséget a korábban elhelyezett és a törvény megváltoztatásával jogellenessé váló reklámtáblák eltávolítására.

Az indítvány2-ben előadottakkal összhangban úgy ítélem meg, hogy a jogalkotó a Módtv. indokolásában sem fogalmazott meg legitim célt az indokolatlan, alaptörvény-ellenes jogkorlátozásra. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint "(a)z állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan." 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.

Esetünkben a véleménynyilvánítás szabadságával és a reklámozás jogával szemben álló (ütköző) közérdek a jogalkotó meghatározásában a közlekedés biztonsága. Álláspontunk szerint azonban a törvényi indokolás információtartalma továbbra sem elegendő annak bizonyítására, hogy a jogalkotó szükségesen és arányosan korlátozta a reklámszabadságot. Tekintve, hogy a jogalkotó statisztikailag sem képes igazolni, hogy az új szabályozás szerint jogellenesnek/balesetveszélyesnek(!) minősülő reklámok közrehatottak volna a közlekedési balesetek számának növekedésében, véleményünk szerint egyértelmű, hogy a Kktv. 12. § (3a)-(3b)-(3c)-(4)-(4a)-(5) bekezdései alkotmányellenesen korlátozzák a véleménynyilvánítás és ezen keresztül a gazdasági reklámok közzétételének szabadságát.

A szoros alkotmányjogi összefüggésre tekintettel kérjük a Kktv. 46/G. § rendelkezése megsemmisítését is, amely szerint: „Az e törvénynek az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXIX. törvénnyel megállapított 12. § (3)-(3c) bekezdése szerinti tilalommal érintett jelet, jelzést, egyéb tárgyat, berendezést, reklámtáblát, reklámhordozót és egyéb reklámcélú berendezést 2012. szeptember 30-ig el kell távolítani.”

2. A Kktv. 12. § (3a)-(3b)-(3c) bekezdésének, és a Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenessége az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére tekintettel

A Korm. rendelet kifogásolt rendelkezései:

3. § (2) Jogellenes azon reklám célú berendezés a kihelyezés időpontjától függetlenül,

a) amely közvilágítási-, villany- és telefonoszlopon került elhelyezésre, tekintet nélkül azok közúthoz viszonyított helyzetére,

- b) amely a közút területén, a közút felett, az út műtárgyán, az út tartozékán került elhelyezésre, a közút úttesten kívüli burkolatlan területe, a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével,
- c) amely a közút lakott területen kívüli szakasza mellett a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autóút és főútvonal esetében száz méteren belül került elhelyezésre, illetve, ha ezen távolságon kívül elhelyezett reklám célú berendezés 4 m²-nél nagyobb.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint:

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Álláspontom szerint a Kktv. kifogásolt szabályozása behatárolható tevékenységi körű vállalkozás működésének ellehetetlenítéséhez vezet. Mindez a reklámpiaci szereplők közötti szabad versenyt torzíttja, s emellett alaptörvény-ellenes hátrányos megkülönböztetést, illetve jogalkotói joggal való visszaélést is eredményez. A jogalkotó a piaci viszonyokba csak az alaptörvénnyel összhangban álló, legitim cél elérésére avatkozhat be, nem pedig a versenytárs reklámpiaci szereplők pártos támogatása/kiszorítása érdekében. (Ennek bővebb szemléltetése mellékletben.) Amennyiben a jogalkotó hátrányt okozó beavatkozását alkotmányjogilag alátámasztani nem tudja, úgy megítélésem szerint megszegi a hátrányos megkülönböztetés alkotmányosan garantált tilalmát.

A 9/1990. (IV. 25.) AB határozat szerint a megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenként egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. „Az Alkotmányban meghatározott alapkategóriák [mint pl. az 57. § (5) bekezdésében írt jogorvoslathoz való jog, a 13. § (2) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog, a 70/A. §-ában írt diszkrimináció tilalma stb.] - annak ellenére, hogy az Alkotmány azokat állampolgári aspektusból fogalmazza meg - a személyekre általában, így jogi személyekre is vonatkoznak [21/1990. (X. 4.) AB határozat, 7/1991. (II. 28.) AB határozat]. A jogi személy számára is biztosított tehát, hogy alkotmányos jogait bármely megkülönböztetés nélkül érvényesíthesse. A diszkriminációnak az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében írt tilalma azonban nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát.” [1441/B/1990. AB határozat, ABH 1991, 590-591.]

„Bár az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése szövegszerűen az emberi, állampolgári jogok tekintetében tiltja a hátrányos megkülönböztetést, a tilalom, ha a megkülönböztetés sérti az emberi méltósághoz való alapvető jogot, kiterjed az egész jogrendszerre [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280.]. Az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság általános személyiségi jogával és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197., 200.]. Az állam joga - s egyben bizonyos körben kötelezettsége is -, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280., 282.]. A diszkrimináció vizsgálatának előkérdése tehát, hogy a megkülönböztetés egymással összehasonlítható alanyi körre vonatkozik-e.

A jogszabályi formába foglalt egyedi hatású döntésekkel kapcsolatos gyakorlatát az Alkotmánybíróság az 5/2007. (II. 27.) AB határozatában foglalta össze, melyben a következőkre mutatott rá: „Az Alkotmánybíróság a 31/1998. (VI. 25.) AB határozatában kifejtette: »(...) mivel a joggal való visszaélés tilalmának forrása az Alkotmány 2. §-ának

(1) bekezdése, alkotmányellenes az olyan rendelkezés is, amely amiatt ütközik az említett tilalomba, mert a jogalkotó valamely jogintézményt nem annak jogrendszeren belüli rendeltetése szerinti célra használt fel.» (ABH 1998, 240, 245-246.) (...) Az Alkotmánybíróság a fenti megállapításra hivatkozással (...) a következőkre mutat rá: a jogalkotás diszfunkcionális, ha a jogalkotó normatív szabályozási tárgykörben (...) egyedi döntést hoz. A normatív aktus szükségképpen eleme ugyanis az, hogy a címzettek köre szélesebb, s nem közvetlenül és konkrétan meghatározott egy vagy több személy, vagyis a rendelkezés nem valamely konkrét egyedi ügyre vonatkozik. Ha a jogalkotó a hatályos jogszabály alkalmazását, vagy a jogszabály normatív módon történő módosítását kerüli meg az egyedi döntés jogszabályi formába öntésével, a megoldás visszaélésszerűvé válik.

Az Alkotmánybíróság az 5/2007. (II. 27.) AB határozatában megállapította, hogy az annak alapjául szolgáló indítványban kifogásolt jogszabályhely „szerinti egyedi esetre szabott, jogszabályi formába öltöztetett döntés sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvének szerves részét képező jogbiztonságot”.

Konklúziónk változatlan: a jogalkotó a Kktv. és a Korm. rendelet kifogásolt szabályainak megalkotásával alaptörvény-ellenesen diszkriminatív helyzetet teremtett és tart fenn, amely élő gyakorlatában folyamatosan sérti az Alaptörvény idézett rendelkezését.

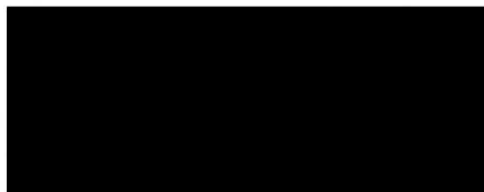
Az AB-törvény 57. §-sa lehetőséget ad arra, hogy a T. Alkotmánybíróság az indítványozót személyesen is meghallgassa (a jelen esetben különösen az extrém, céljában és eredményében kirívó, egyedi jogsérelem teljesebb feltárására, igazolására), továbbá az alapjogi jogsérelem fennállásának eldöntésére, mely itt szakkérdés köré is szervezhető, kivételesen szakértő kirendelést alkalmazzon. Tisztelettel indítványozzuk mindkét jogi lehetőség mérlegelését és alkalmazását.

A Megbízóm nevében is tisztelettel várom és köszönöm a T. Alkotmánybíróság döntését.

Az ügyrendnek megfelelő megbízói adatvédelmi nyilatkozat igenlő.

Budapest, 2012. szeptember 19. Tisztelettel:

Kolláth György ügyvéd

DA KOLATH GYONY 10, 11
1000 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10018
1000 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10018
1000 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10018
1000 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10018

Összehasonlító táblázat

1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről		
jogszabályhely	2012. február 23-ai szövegállapot	2012. szeptember 19-ei szövegállapot
12. § (3) bek.	(3) A közút területén, a közút felett és mellett - a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének körülményeiről szóló miniszteri rendeletben meghatározott területen belül - tilos elhelyezni olyan jelet, jelzést, egyéb tárgyat és berendezést, amely a közúti jelzésekkel - azok alakjával, színével - összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti. Tilos továbbá elhelyezni - a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével - a közút területén, a közút felett, az út műtárgyán, az út tartozékán, közvilágítási-, villany-, telefonoszlopon - függetlenül attól, hogy a közvilágítási-, villany-, és telefonoszlop a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, járdán, gyalogúton vagy kerékpárúton helyezkedik el -, valamint a közút lakott területén kívüli szakasza mellett reklámtáblát, reklámhordozót és egyéb reklámcélú berendezést. Ez utóbbi tilalom nem vonatkozik a 42/A. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott távolságon kívül elhelyezett, 4 m² felületet meg nem haladó reklámtáblára, reklámhordozóra és egyéb reklámcélú berendezésre, valamint az üzemanyag-töltő állomások területén elhelyezett cégjelzést, és üzemanyag árakat tartalmazó táblákra, továbbá azokra a - közvetlenül a közút mellett elhelyezett - berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.	(3) A gépjárművek közlekedésére szolgáló közút területén, a felett és mellett - a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről szóló miniszteri rendeletben meghatározott területen belül - nem lehet olyan jel, jelzés, egyéb tárgy és berendezés, amely a közúti jelzésekkel - azok alakjával, színével - összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti.
12. § (3a) bek.	–	(3a) Nem lehet továbbá reklámtábla, reklámhordozó és egyéb reklámcélú berendezés lakott területen a) a gépjárművek közlekedésére szolgáló közút területén, a közút úttesten kívüli burkolatlan területe kivételével, b) a gépjárművek közlekedésére szolgáló közút felett, annak műtárgyán, tartozékán, a járda, a gyalogút, valamint a kerékpárút kivételével.
12. § (3b) bek.	–	(3b) Nem lehet továbbá reklámtábla, reklámhordozó és egyéb reklámcélú berendezés a közvilágítási-, villany-, telefonoszlopon, függetlenül attól, hogy a közvilágítási-, vil-

		lany-, és telefonoszlop a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, járdán, gyalogúton vagy kerékpárúton helyezkedik el.
12. § (3c) bek.	–	(3c) A gépjárművek közlekedésére szolgáló közút lakott területen kívüli szakasza mellett nem lehet az úttesten közlekedők figyelmének elterelésére alkalmas reklámtábla, reklámhordozó vagy egyéb reklámcélú berendezés. A tilalom nem vonatkozik az üzemanyag-töltő állomások területén elhelyezett cégjelzésre, és üzemanyagárakat tartalmazó táblákra, az építményeken, az építmények telkén elhelyezett olyan felíratra, amelyek az építményben működő cég nevét, jelét (piktogramját), vagy tevékenységét jelzik, továbbá azokra a - közvetlenül a közút mellett elhelyezett - berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.
12. § (4) bek	(4) A közlekedési hatóság annak az ingatlannak - az ingatlan-nyilvántartás szerinti - tulajdonosát, amelynek területén a (3) bekezdésben megállapított tilalmat megszegik, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására és 100 000 forinttól 500 000 forintig terjedő bírság fizetésére kötelezi. A bírság ismételten is kiszabható.	(4) A közlekedési hatóság annak az ingatlannak - az ingatlan-nyilvántartás szerinti - tulajdonosát, amelynek területén a (3)-(3c) bekezdésekben megállapított tilalmat megszegik, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására és 100 000 forinttól 500 000 forintig terjedő bírság fizetésére kötelezi. A bírság ismételten is kiszabható.
12. § (4a) bek.	(4a) A közlekedési hatóság a (4) bekezdés szerinti bírság összegének meghatározása során a következőket mérlegeli: a) a közvetlen balesetveszély lehetősége, b) a tilalom megszegésének ismétlődése, c) a tájra gyakorolt romboló hatás mértéke, d) a termőföld engedély nélküli foglalásának súlya.	(4a) A közlekedési hatóság a (4) bekezdés szerinti bírság összegének meghatározása során a következőket mérlegeli: a) a közvetlen balesetveszély lehetősége, b) a tilalom megszegésének ismétlődése, c)-d)
12. § (5) bek.	(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon az út területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést a reklám célú tárgy tulajdonosának költségére eltávolíthatja.	(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon az út területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést a reklám célú tárgy tulajdonosának költségére eltávolíthatja.

2012. szeptember 19.

